

पठतु संस्कृतम्
कोविदः

जून १०, २०२३

पाठः ९

अङ्काः १००

1) अधो दत्तानां विग्रहवाक्यानां समस्तपदं समासनाम च लिखत । (२०)

- a. ग्रामश्च नगरञ्च काननञ्च
- b. चतुर्णां युगानां समाहारः
- c. करः किसलयः इव
- d. न विद्यते धनं येषां ते
- e. महत् च तत् काव्यम् च
- f. पतितानि पर्णानि यस्मात् सः
- g. मित्रैः सह वर्तते इति
- h. धृतानि वस्त्राणि यया सा, तस्याः
- i. शशी शेखरे यस्य सः
- j. एकम् एकं प्रति

2) अधो दत्तानां समस्तपदानां विग्रहवाक्यं समासनाम च लिखत । (२०)

- a. जगदम्बा
- b. पीताम्बरम्
- c. राजतुल्यः
- d. पूर्वदेशस्य
- e. दानवीरः
- f. राजर्षिः
- g. महावैयाकरणः
- h. छायातरवः
- i. प्रियसखः
- j. स्पष्टीकृत्य

3) उदारणसहितं लक्षणं विवरणं च लिखत ।

a. अनुष्टुप्-छन्दस्

b. वसन्ततिलकावृत्तम्

कोविदः by Vanisri Ragupati

4) एकपदेन उत्तरं लिखत (१०)

- a. भासस्य कति रूपकाणि इदानीम् उपलभ्यन्ते
- b. अस्माभिः कथं शास्त्रं वेदितव्यम् ?
- c. के स्वयंवरार्थं समागच्छन् ?
- d. का गोत्रप्रवक्त्री आसीत् ?
- e. दमयन्ती कस्याम् उपविश्य सभामध्यम् आगतवती ?
- f. महेन्द्रादयः दिक्पालाः कं वेषं धृतवन्तः ?
- g. दमयन्तीस्वयंवरार्थं के के नृपाः आगतवन्तः ?
- h. सरस्वत्याः क्लिष्टकरं वर्णनमपि दमयन्त्या कथं ज्ञातम् ?
- i. कः नलदमयन्त्योः आशिषम् उक्तवान् ?
- j. सरस्वती नलमहाराजाय किं प्रदत्तवती ?

5) पदविवरणं (अन्त-लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि) लिखत । (५)

a. उत्पश्यतः

b. किमुत

c. पपात

d. उवाच

e. पालयितुः

6) वाक्यं साधु / असाधु इति लिखत । (५)

a. 'वाचस्पत्यम्' प्रसिद्धं काव्यम् ।

b. निघण्टुः नाम शब्दकोषः ।

c. अश्वघोषः जैनदार्शनिकः कविः आसीत् ।

d. भवभूतिना उत्तररामचरितं रचितम् ।

e. महावीरचरितं रामायणस्य आधारेण लिखितम् ।

7) परस्परसम्बद्धान् मेलयत (५)

a. अमरसिंहः	अकारादिक्रमयुक्तः प्रथमः कोषः
b. यास्कः	शृङ्गाररसप्रधानम्
c. शब्दकल्पद्रुमः	निरुक्तम्
d. मृच्छकटिकम्	भासनाटकप्रकाशकः
e. टि. गणपतिशास्त्री	नामलिङ्गानुशासनम्

8) उत्तरं लिखत (२ + ३ = ५)

a. अथ प्रजानामधिपः प्रभाते जायाप्रतिग्राहितगन्धमाल्याम् ।

वनाय पीतप्रतिबद्धवत्सां यशोधनो धेनुमृषेर्मुमोच ॥

रघुवंश-श्लोके महाकविकालिदासेन प्रयुज्यमानानां

छन्दसां विवरणं लिखत ।

b. अमरकोषस्य वैशिष्ट्यं किम्? अमरकोषविषये लिखत ।

9) सूक्तेः अर्थः लिखत । (२)

उद्धरेदात्मनात्मानं नात्मानमवसादयेत् ।

10) सुभाषितस्यपदविभागम्, अन्वयरचनां, तात्पर्यं च लिखत । (३)

मरणं प्रकृतिः शरीरिणां विकृतिर्जीवितमुच्यते बुधैः ।

क्षणमप्यवतिष्ठते श्वसन् यदि जन्तुर्ननु लाभवानसौ ॥

11) श्लोकस्य पदविभागम्, अन्वयरचनां, तात्पर्यं च लिखत ए कस्य समस्तपदस्य विग्रहवाक्यं च लिखत ।(५)

उत्तिष्ठ वत्सेत्यमृतायमानं वचो निशम्योत्थितमुत्थितः सन् ।
ददर्श राजा जननीमिव स्वां गामग्रतः प्रस्रविणीं न सिंहम् ॥

12) संसन्दर्भं संस्कृतभाषया विवृणुत (३)

अपेक्षितं वरं वृणीष्व ।

13) अधोदत्त-ग्रन्थकारस्य परिचयं ४-५ वाक्यैः लिखत । (३)

शूद्रकः

14) अधोदत्त-विषयमधिकृत्य ५-६ वाक्यैः लिखत । (४)

संस्कृतकोषसाहित्यम् ।